

EUROPAPARLAMENTS- OG RÅDS DIREKTIV 97/51/EF**av 6. oktober 1997****om endring av rådsdirektiv 90/387/EØF og 92/44/EØF med henblikk på tilpasning til konkurranseforhold på telekommunikasjonsområdet(*)****EUROPAPARLAMENTET OG RÅDET FOR DEN EUROPEISKE UNION HAR -**

under henvisning til traktaten om opprettelse av Det europeiske fellesskap, særlig artikkel 100 A,

under henvisning til forslag fra Kommissjonen⁽¹⁾,

under henvisning til uttalelse fra Den økonomiske og sosiale komité⁽²⁾,

etter framgangsmåten fastsatt i traktatens artikkel 189 B⁽³⁾, på grunnlag av Forlikskomiteens felles forslag av 28. mai 1997, og

ut fra følgende betraktninger:

- 1) Rådsdirektiv 90/387/EØF av 28. juni 1990 om opprettelse av et indre marked for teletjenester ved gjennomføring av tilgang til åpne telenett (ONP)⁽⁴⁾ omhandler harmoniseringen av vilkårene for åpen og effektiv tilgang til og bruk av offentlige telenett og, eventuelt, offentlige teletjenester. I samsvar med nevnte direktiv vedtok Rådet direktiv 92/44/EØF av 5. juni 1992 om anvendelse av vilkår for tilgang til åpne telenett på leide samband⁽⁵⁾.
- 2) I sin resolusjon av 22. juli 1993 om undersøkelse av situasjonen innen telekommunikasjonssektoren og av behovet for ytterligere utvikling på telekommunikasjonsmarkedet⁽⁶⁾, som må ses i sammenheng med rådsresolusjon av 22. desember 1994 om prinsippene og tidsplanen for liberalisering av telekommunikasjonsinfrastrukturene⁽⁷⁾, oppfordrer Rådet til en liberalisering av telekommunika-

sjonstjenester og -infrastrukturer fra 1. januar 1998 (med overgangsperioder for visse medlemsstater). Europaparlamentet støtter denne strategien i sin resolusjon av 20. april 1993 om Kommissjonens rapport om situasjonen innen telekommunikasjonssektoren⁽⁸⁾ samt i europaparlamentsresolusjon av 19. mai 1995 om grønnboken om liberalisering av telekommunikasjonsinfrastrukturer og kabelfjernsynsnett (del II)⁽⁹⁾.

- 3) I sin resolusjon av 22. juli 1993 anser Rådet det som et hovedmål for Fellesskapets politikk på telekommunikasjonsområdet å anvende og om nødvendig tilpasse prinsippene om tilgang til åpne telenett for de berørte operatører og prinsippene om universelle tjenester, samtrafikk og tilknytningsavgifter samt beslektede prinsipper i forbindelse med vilkår for tillatelse, med henblikk på ytterligere liberalisering. I rådsresolusjon av 18. september 1995 om gjennomføring av de framtidige rammeregler for teletjenester⁽¹⁰⁾ anmodes Kommissjonen om i samsvar med tidsplanen fastsatt i rådsresolusjon av 22. juli 1993 og 22. desember 1994 å framlegge for Europaparlamentet og Rådet innen 1. januar 1996 alle bestemmelser som skal utgjøre de europeiske rammeregler for teletjenester når denne sektoren liberaliseres fullt ut, særlig når det gjelder tilpasningen til framtidige konkurranseforhold av tiltakene for tilgang til åpne telenett.
- 4) Europaparlamentet understreker i sin resolusjon av 6. mai 1994 om Kommissjonens melding og forslaget til rådsresolusjon om prinsippene for universelle tjenester innen telekommunikasjonssektoren⁽¹¹⁾ hvilken vesentlig betydning slike prinsipper for universelle tjenester har. Rådsresolusjon av 7. februar 1994 om prinsippene for

(*) Denne EF-rettsakten, kunngjort i EFT nr. L 295 av 29.10.1997, s. 23, er omhandlet i EØS-komiteens beslutning nr. 31/98 av 30. april 1998 om endring av EØS-avtalens vedlegg XI (Telekommunikasjonstjenester), se denne utgaven av EØS-tillegget til De Europeiske Fællesskaps Tidende.

(1) EFT C 62 av 1.3.1996, s. 3, og EFT C 291 av 4.10.1996, s. 18.

(2) EFT C 204 av 15.7.1996, s. 14.

(3) Europaparlamentsuttalelse av 22. mai 1996 (EFT C 166 av 10.6.1996, s. 87), Rådets felles holdning av 12. september 1996 (EFT C 315 av 24.10.1996, s. 41) og Europaparlamentsbeslutning av 11. desember 1996 (EFT C 20 av 20.1.1997, s. 55). Europaparlamentsbeslutning av 16. juli 1997. Rådsbeslutning av 22. juli 1997.

(4) EFT L 192 av 24.7.1990, s. 1.

(5) EFT L 165 av 19.6.1992, s. 27. Direktivet endret ved kommisjonsvedtak 94/439/EF (EFT L 181 av 15.7.1994, s. 40).

(6) EFT C 213 av 6.8.1993, s. 1.

(7) EFT nr. C 379 av 31.12.1994, s. 4.

(8) EFT C 150 av 31.5.1993, s. 39.

(9) EFT C 151 av 19.6.1995, s. 479.

(10) EFT C 258 av 3.10.1995, s. 1.

(11) EFT C 205 av 25.7.1994, s. 551.

universelle tjenester innen telekommunikasjonssektoren⁽¹⁾ inneholder en grunnleggende definisjon av universell tjeneste, og det henstilles til medlemsstatene å innføre og opprettholde egnede rammeregler for å sikre universelle tjenester på hele deres territorium. Som Rådet erkjente i nevnte resolusjon, må begrepet universelle tjenester utvikles i takt med den teknologiske utvikling, markedsutviklingen og endringer i brukernes behov. Universelle tjenester på telekommunikasjonsområdet bidrar til å styrke den sosiale og økonomiske utjevning, særlig i fjerntliggende områder, i randområder, i innestengte områder og landdistrikter samt på øyer i Fællesskapet. Dersom det er begrunnet, kan nettokostnaden for plikt til å yte universelle tjenester deles av markedsdeltakerne i samsvar med fællesskapsretten.

- 5) De grunnleggende prinsipper for adgang til og bruk av offentlige telenett og -tjenester fastsatt innen rammen av tilgang til åpne telenett må tilpasses for å sikre tjenester under liberaliserte forhold i hele Europa til beste for brukere og operatører som stiller til rådighet offentlig tilgjengelige telenett og/eller -tjenester. Under liberaliserte forhold er det hensiktsmessig å benytte en frivillig ordning basert på felles tekniske standarder og spesifikasjoner, om nødvendig med konsultasjoner for å møte brukernes behov. Likevel må det i samsvar med gjeldende fællesskapstiltak sikres en universell tjeneste og et minstetilbud av tjenester for alle brukere i Fællesskapet. Det er nødvendig med en generell ramme for samtrafikk med offentlige telenett og offentlige teletjenester for å sikre samtrafikkvegne for tjenestene i Fællesskapet fra sluttbruker til sluttbruker.
- 6) Vilkårene for tilgang til åpne telenett må ikke legge restriksjoner på bruken av eller adgangen til offentlige telenett eller offentlig tilgjengelige teletjenester med mindre det kan begrunnes i grunnleggende krav eller utøvelsen av særretter eller eneretter som medlemsstatene har opprettholdt i samsvar med fællesskapsretten.
- 7) Bestemmelsene i dette direktiv er ikke til hinder for at en medlemsstat treffer tiltak som er begrunnet ut fra hensynene oppført i traktatens artikkel 36 og 56, særlig ut fra hensynet til offentlig sikkerhet, orden og moral.
- 8) Europaparlamentet, Rådet og Kommisjonen ble 20. desember 1994 enige om en *modus vivendi*⁽²⁾ for gjennomføringstiltakene for rettsakter vedtatt etter framgangsmåten fastsatt i traktatens artikkel 189 B.
- 9) Medlemsstatene bør i samsvar med prinsippet om skille mellom tilsyns- og operatørfunksjoner garantere uavhengigheten til den eller de nasjonale tilsynsmyndigheter for å sikre at denne eller disse myndigheters vedtak er

upartiske, samt sikre at den eller de nasjonale tilsynsmyndigheter i hver medlemsstat spiller en sentral rolle ved gjennomføringen av rammereglene fastsatt i de relevante deler av Fællesskapets regelverk. Dette kravet om uavhengighet berører ikke medlemsstatenes institusjonelle selvstendighet og konstitusjonelle forpliktelser eller prinsippet om nøytralitet med hensyn til medlemsstatenes regler for eiendomsretten i henhold til traktatens artikkel 222. For å kunne utføre sin oppgave bør de nasjonale tilsynsmyndigheter ha til rådighet de nødvendige ressurser i form av personale, sakkunnskap og økonomiske midler.

- 10) Numre og de mer allmenne adresse- og navnebegreper spiller en viktig rolle. En harmonisert framgangsmåte i forbindelse med numre og adresser samt, eventuelt, navn vil bidra til kommunikasjon mellom sluttbrukere i hele Europa og til samtrafikkvegne for tjenester. I tillegg til numre kan det være hensiktsmessig å anvende prinsippene om objektivitet, oversiktighet, likebehandling og forholdsmessighet ved tildelingen av navn og adresser. I henhold til kommisjonsdirektiv 96/19/EF av 13. mars 1996 om endring av direktiv 90/388/EØF med hensyn til innføring av fri konkurranse på telekommunikasjonsmarkedene⁽³⁾ skal et tilstrekkelig antall numre stå til rådighet for alle teletjenester, og numrene skal tildeles på en objektiv, oversiktig, ikke-diskriminerende og forholdsmessig måte.
- 11) For å kunne garantere tilbudet av leide samband i hele Fællesskapet bør medlemsstatene sikre at brukerne overalt på deres territorium har tilgang til et minstetilbud av leide samband fra minst én operatør. Operatører med plikt til å stille til rådighet leide samband bør utpekes av medlemsstatene. Medlemsstatene må underrette Kommisjonen om de operatører som omfattes av dette direktiv, om hvilke typer leide samband innenfor minstetilbudet de er forpliktet til å stille til rådighet, og om det geografiske området der dette kravet får anvendelse. Innenfor et bestemt geografisk område omfattes alle typer leide samband som stilles til rådighet av en utpekt operatør, av de alminnelige bestemmelser i dette direktiv.
- 12) En operatørs markedsinnflytelse avhenger av flere faktorer, herunder foretakets andel av markedet for det berørte produkt eller den berørte tjeneste i det relevante geografiske område, dets omsetning i forhold til markedets størrelse, dets evne til å påvirke markedsvilkårene, dets kontroll over mulighetene til å få adgang til sluttbrukerne, dets tilgang på økonomiske midler og dets erfaring med å tilby produkter og tjenester på markedet. De nasjonale tilsynsmyndigheter bør under hensyn til situasjonen på det relevante marked fastsette hvilke operatører som har betydelig markedsinnflytelse.

(1) EFT C 48 av 16.2.1994, s. 1.

(2) EFT C 102 av 4.4.1996, s. 1.

(3) EFT L 74 av 22.3.1996, s. 13.

- 13) Tjenester som tilbys via leide samband, utvikles i takt med den teknologiske utvikling og etterspørselen i markedet og gir dermed brukeren mulighet for en mer fleksibel utnyttning av båndbredden på de leide samband.
- 14) For å oppnå en mer effektiv kommunikasjon innen Fællesskapet er det viktig at medlemsstatene fremmer etableringen av et harmonisert sett av mer avanserte leide samband under hensyn til etterspørselen på markedet og utviklingen på standardiseringsområdet.
- 15) Inntil det er oppnådd effektiv konkurranse, er det behov for at en myndighet fører tilsyn med takstene for leide samband for å sikre kostnadsorientering og oversiktighet i samsvar med forholdsmessighetsprinsippet. Det er hensiktsmessig å tillate at det ses bort fra kravene om kostnadsorientering og oversiktighet på bestemte markeder, dersom ingen operatør har betydelig markedsinnflytelse, eller dersom effektiv konkurranse sikrer at takstene for leide samband er rimelige.
- 16) Vilkårene for tilknytning av terminalutstyr til leide samband er fastsatt i de felles tekniske forskrifter vedtatt i henhold til rådsdirektiv 91/263/EØF av 29. april 1991 om tilnærming av medlemsstatenes lovgivning om teleterminalutstyr samt gjensidig anerkjennelse av utstyrets samsvar⁽¹⁾ og rådsdirektiv 93/97/EØF av 29. oktober 1993 om utfylling av direktiv 91/263/EØF med hensyn til satellittjordsstasjonsutstyr⁽²⁾.
- 17) Det bør gjøres visse endringer i nåværende tiltak med hensyn til tilgang til åpne telenett for å tilpasse dem til den seneste tekniske utvikling og til andre rettsakter som vil inngå i de overordnede rammeregler for teletjenester.
- 18) Alle områder som i vedlegg I til direktiv 90/387/EØF er fastlagt som områder der det kan utarbeides vilkår for tilgang til åpne telenett, er gjennomgått i analyserapporter som har vært gjenstand for offentlig høring etter framgangsmåten fastsatt i nevnte direktivs artikkel 4. Alle prioriterte tiltak omhandlet i vedlegg III til direktivet er vedtatt.
- 19) For at Kommisjonen skal kunne ivareta den overvåkingsoppgave den er tillagt i henhold til traktaten, må den straks underrettes om endringer med hensyn til den eller de nasjonale tilsynsmyndigheter og de berørte operatører.
- 20) I samsvar med nærhetsprinsippet og forholdsmessighetsprinsippet omhandlet i traktatens artikkel 3 B kan målet om å tilpasse direktiv 90/387/EØF og 92/44/EØF til konkurranseforhold på telekommunikasjonsområdet ikke nås i tilstrekkelig grad av medlemsstatene og kan derfor nås bedre av Fællesskapet.
- 21) Anvendelsen av direktiv 90/387/EØF og 92/44/EØF bør vurderes på nytt innen 31. desember 1999. Denne vurderingen bør ta hensyn til den økende grad av effektiv konkurranse på telekommunikasjonsmarkedene.
- 22) Når det framlegges forslag til ytterligere tiltak for å oppfylle dette direktivs formål, bør det for å gjøre Fællesskapets regelverk mer oversiktlig overveies å lage én enkelt konsolidert tekst som omfatter alle europaparlaments- og rådsdirektiver om gjennomføring av bestemmelsene om tilgang til åpne telenett.
- 23) I henhold til traktatens artikkel 52 og 59 bør regelverket på telekommunikasjonsområdet være forenlig og i samsvar med prinsippene om etableringsadgang og adgang til å yte tjenester og bør ta hensyn til behovet for å gjøre det lettere å innføre nye tjenester og utbre anvendelsen av teknologiske forbedringer -

VEDTATT DETTE DIREKTIV:**Artikkel 1****Endring av direktiv 90/387/EØF**

I direktiv 90/387/EØF gjøres følgende endringer:

- 1) I artikkel 1
- a) skal nr. 2 lyde:
- «2. Formålet med vilkårene i nr. 1 skal være å gjøre det lettere å stille til rådighet offentlige telenett og/eller offentlige teletjenester i og mellom medlemsstatene, særlig tjenester levert av selskaper, firmaer og fysiske personer som er etablert i en annen medlemsstat enn selskapet, firmaet eller den fysiske personen som mottar tjenestene.»
- b) skal nytt nr. 3 lyde:
- «3. Vilkår for tilgang til åpne telenett skal ha som mål i hele Fællesskapet
- å sikre at et minstepåbud av tjenester blir gjort tilgjengelig,
  - å sikre tilgang til og samtrafikk med offentlige telenett og offentlige teletjenester,
  - å oppfordre til at harmoniserte teletjenester blir stilt til rådighet til beste for brukerne, særlig ved å identifisere og på frivillig grunnlag fremme harmoniserte tekniske grensesnitt for åpen og effektiv tilgang og samtrafikk samt tilhørende standarder og/eller spesifikasjoner, og

(¹) EFT L 128 av 23.5.1991, s. 1. Direktivet sist endret ved direktiv 93/68/EØF (EFT L 220 av 30.8.1993, s. 1).

(²) EFT L 290 av 24.11.1993, s. 1.

- å garantere en universell tjeneste på telekommunikasjonsområdet, idet det tas hensyn til enhver framtidig utvikling.»

2) Artikkel 2 skal lyde:

«Artikkel 2

I dette direktiv menes med

1. «brukere»: enkeltpersoner, herunder forbrukere eller organisasjoner som bruker eller etterspør offentlig tilgjengelige teletjenester,
2. «telenett»: overføringsutstyr og eventuelt svitsjeutstyr og annet utstyr som gjør det mulig å formidle signaler mellom bestemte termineringspunkter ved hjelp av trådforbindelser, radiobølger, optiske medier eller andre elektromagnetiske medier,

«offentlige telenett»: telenett som helt eller delvis brukes til yting av offentlig tilgjengelige teletjenester,
3. «teletjenester»: tjenester som består helt eller delvis i overføring og ruting av signaler i et telenett, med unntak av kringkasting (radio og fjernsyn),
4. «universell tjeneste»: et nærmere bestemt minstilbud av tjenester av en bestemt kvalitet som er tilgjengelig for alle brukere, uansett hvor de befinner seg geografisk og, i lys av særskilte nasjonale vilkår, til en overkommelig pris,
5. «nett-termineringspunkt»: det fysiske punkt der en bruker får tilgang til et offentlig telenett. Nett-termineringspunktene plassering skal fastsettes av den nasjonale tilsynsmyndighet og skal for tilsynsformål avgrense det offentlige telenett,
6. «grunnleggende krav»: allmenne hensyn av ikke-økonomisk art som kan medføre at en medlemsstat innfører begrensninger på etablering og/eller drift av telenett eller yting av teletjenester. Slike hensyn er nettets driftssikkerhet, sikring av nettets integritet samt, når dette er begrunnet, tjenestenes samtrafikkevne, datasikring, miljøvern, by- og distriktsplanleggingshensyn, effektiv bruk av frekvensspekteret og forebygging av sjenerende forstyrrelser mellom radiobaserte telekommunikasjonssystemer og andre rombaserte eller jordbaserte tekniske systemer. Datasikring kan omfatte sikring av persondata, beskyttelse av overført eller lagret informasjon samt vern av privatlivets fred,

7. «samtrafikk»: fysisk og logisk sammenkopling av telenett som brukes av den samme eller av en annen operatør for å gjøre det mulig for en operatørs brukere å kommunisere med den samme eller en annen operatørs brukere eller å få tilgang til andre operatørs tjenester. Tjenester kan ytes av de berørte parter eller av andre parter som har adgang til nettet,

8. «vilkår for tilgang til åpne telenett»: vilkårene, harmonisert i samsvar med bestemmelsene i dette direktiv, for åpen og effektiv tilgang til offentlige telenett, eventuelt også offentlige teletjenester, samt effektiv bruk av slike nett og tjenester.

Med forbehold for anvendelsen av dem i det enkelte tilfellet, kan vilkårene for tilgang til åpne telenett omfatte harmoniserte vilkår for:

- tekniske grensesnitt, herunder eventuelt også fastsettelse og etablering av termineringspunkter i nettet,
- bruksvilkår,
- takstprinsipper og
- eventuelt tilgang til frekvenser og numre/adresser/navn i samsvar med referanserammen i vedlegget,

9. «tekniske spesifikasjoner», «standarder» og «terminalutstyr»: den samme betydning som er angitt i artikkel 1 i direktiv 91/263/EØF^(*).

(*) EFT L 128 av 23.5.1991, s. 1.»

3) I artikkel 3 gjøres følgende endringer:

- a) Nytt nr. 2 og 3 skal lyde:

«2. Vilråene for tilgang til åpne telenett skal ikke legge restriksjoner på tilgangen til offentlige telenett eller offentlige teletjenester, med mindre det kan begrunnes i grunnleggende krav innen rammen av fellesskapsretten. I tillegg skal alminnelige bestemmelser for tilknytning av terminalutstyr til nettet få anvendelse.

3. Vilråene for tilgang til åpne telenett kan ikke tillate andre restriksjoner på bruk av offentlige telenett og/eller offentlige teletjenester enn dem som er forenlige med fellesskapsretten.»

- b) Nr. 4 oppheves.

c) Nytt nr. 5 skal lyde:

«5. Med forbehold for særdirrektivene vedtatt på området tilgang til åpne telenett og i den utstrekning anvendelse av de grunnleggende krav nevnt i nr. 2 kan medføre at medlemsstater begrenser tilgangen til et av sine offentlige telenett eller en av sine offentlige teletjenester, skal reglene som sikrer en ensartet anvendelse av de grunnleggende krav, særlig når det gjelder evne til samtrafikk mellom tjenestene og datasikring, i aktuelle tilfeller fastsettes av Kommissjonen etter framgangsmåten fastsatt i artikkel 10.»

4) Artikkel 4 oppheves.

5) Ny artikkel 5 skal lyde:

«Artikkel 5

1. I *De Europeiske Fellesskaps Tidende* skal det offentliggjøres en henvisning til standarder og/eller spesifikasjoner som er utformet som grunnlag for harmoniserte tekniske grensesnitt og/eller tjenestefunksjoner for åpne telenett; disse skal anses som egnede standarder i forbindelse med kravet om åpen og effektiv tilgang, samtrafikk og samtrafikkevne for å oppfordre til at harmoniserte teletjenester blir stilt til rådighet til beste for brukerne i hele Fellesskapet.

Kommissjonen kan eventuelt i samråd med komiteen nevnt i artikkel 9 anmode europeiske standardiseringsorganer om å utarbeide standarder.

2. Medlemsstatene skal oppmuntre til at de standarder og/eller spesifikasjoner som det vises til i *De Europeiske Fellesskaps Tidende* i samsvar med nr. 1, blir benyttet ved levering av tekniske grensesnitt og/eller nettfunksjoner.

Så lenge slike standarder og/eller spesifikasjoner ikke er vedtatt, skal medlemsstatene fremme

— standarder og/eller spesifikasjoner vedtatt av de europeiske standardiseringsorganer som Det europeiske standardiseringsinstituttet for telekommunikasjoner (ETSI) eller den felles europeiske standardiseringsorganisasjon, som består av Den europeiske standardiseringsorganisasjonen (CEN) og Den europeiske komité for elektroteknisk standardisering (CENELEC),

eller, dersom slike standarder og/eller spesifikasjoner ikke foreligger,

— internasjonale standarder eller anbefalinger vedtatt av Den internasjonale teleunion (ITU), Den internasjonale standardiseringsorganisasjon (ISO) eller Den internasjonale elektrotekniske standardiserings-

organisasjon (IEC),

eller, dersom slike standarder ikke foreligger,

— nasjonale standarder og/eller spesifikasjoner.

3. Dersom det ved anvendelsen av standardene og/eller spesifikasjonene nevnt i nr. 1 viser seg at disse ikke er egnet til å sikre evne til samtrafikk mellom tjenester på tvers av landegrensene i én eller flere medlemsstater, kan anvendelsen av slike standarder og/eller spesifikasjoner gjøres obligatorisk etter framgangsmåten fastsatt i artikkel 10, i den grad dette vil være strengt nødvendig for å sikre slik samtrafikkevne og utvide brukernes valgfrihet, og uten at traktatens artikkel 85 og 86 berøres.

Før anvendelsen av standardene og/eller spesifikasjonene gjøres obligatorisk i samsvar med første ledd, skal Kommissjonen ved offentliggjøring i *De Europeiske Fellesskaps Tidende* oppfordre alle berørte parter til å komme med kommentarer.

4. Dersom en medlemsstat eller Kommissjonen anser at de harmoniserte standardene og/eller spesifikasjonene nevnt i nr. 1 ikke oppfyller målsettingen om åpen og effektiv tilgang, særlig grunnprinsippene og de grunnleggende krav nevnt i artikkel 3, skal det etter framgangsmåten fastsatt i artikkel 10 gjøres vedtak om hvorvidt det er nødvendig å trekke tilbake henvisningene til disse standardene og/eller spesifikasjonene fra *De Europeiske Fellesskaps Tidende*.

5. Kommissjonen skal underrette medlemsstatene om vedtaket og i *De Europeiske Fellesskaps Tidende* offentliggjøre opplysninger om at henvisningene til de aktuelle standardene trekkes tilbake.

6. Ny artikkel 5a skal lyde:

«Artikkel 5a

1. Dersom de oppgaver som i Fellesskapets regelverk er tillagt den nasjonale tilsynsmyndighet, ivaretas av mer enn ett organ, skal medlemsstatene påse at det offentliggjøres hvilke oppgaver som ivaretas av det enkelte organ.

2. For å garantere de nasjonale tilsynsmyndigheters uavhengighet skal

— de nasjonale tilsynsmyndigheter være juridisk atskilt fra og funksjonsmessig uavhengige av alle operatører som stiller til rådighet telenett, -utstyr og -tjenester,

— medlemsstater som opprettholder eierskap eller en betydelig grad av kontroll over operatører som stiller til rådighet telenett og/eller -tjenester, sikre at tilsynsfunksjonen faktisk er atskilt fra virksomhet knyttet til eierskap eller kontroll.

3. Medlemsstatene skal påse at det på nasjonalt plan finnes egnede mekanismer som gir en part som berøres av et vedtak gjort av de nasjonale tilsynsmyndigheter, adgang til å klage til et organ som er uavhengig av de berørte parter.

4. Medlemsstatene kan treffe tiltak for å sikre at de nasjonale tilsynsmyndigheter er i stand til å innhente alle opplysninger de behøver for å anvende Fællesskapets regelverk, fra operatører som stiller til rådighet telenett og/eller -tjenester.»

7) Artikkel 6 og 7 oppheves.

8) Artikkel 8 skal lyde:

«Artikkel 8

Kommisjonen skal undersøke og for Europaparlamentet og Rådet framlegge rapport om anvendelsen av dette direktiv, første gang innen 31. desember 1999. Rapporten skal bygge på bl.a. de opplysninger som medlemsstatene oversender Kommisjonen og komiteen nevnt i artikkel 9 og 10. Når det er nødvendig, skal det i rapporten vurderes hvilke bestemmelser i dette direktiv som bør tilpasses i lys av utviklingen på markedet. Det kan i rapporten foreslås ytterligere tiltak for å oppfylle dette direktivs mål. Kommisjonen skal i rapporten dessuten undersøke tilleggsverdien ved å opprette en europeisk tilsynsmyndighet som skal utføre de oppgaver som det viser seg kan ivaretas bedre på fællesskapsplan.»

9) I artikkel 9 nr. 1 annet ledd endres «teleoperatører» til «operatører som stiller til rådighet offentlige telenett og/eller offentlig tilgjengelige teletjenester».

10) Vedlegg I og III oppheves.

11) Vedlegg II erstattes med vedlegg I til dette direktiv.

Artikkel 2

Endring av direktiv 92/44/EØF

I direktiv 92/44/EØF gjøres følgende endringer:

1) «Teleoperatører» endres gjennomgående til «operatører meldt i samsvar med artikkel 11 nr. 1 bokstav a)».

2) I artikkel 1 tilføyes følgende ledd:

«Medlemsstatene skal sikre at det på hele deres territorium er minst én operatør som omfattes av dette direktiv.

Medlemsstatene skal påse at plikter i henhold til dette direktiv ikke pålegges operatører som ikke har betydelig markedsinnflytelse på det relevante marked for leide samband, med mindre det ikke finnes noen operatører med betydelig markedsinnflytelse på det relevante marked for leide samband i en gitt medlemsstat.»

3) Artikkel 2 skal lyde:

«Artikkel 2

Definisjoner

1. Der det er aktuelt får definisjonene i direktiv 90/387/EØF, som endret ved direktiv 97/51/EF(*), anvendelse på dette direktiv.

2. I dette direktiv menes dessuten med

— «leide samband»: telekommunikasjonsinstallasjoner som gir transparent overføringskapasitet mellom nettermineringspunkter, og som ikke omfatter brukerkontrollert svitsjing (svitsjefunksjoner som brukeren kan kontrollere som en del av det leverte leide sambandet),

— «ONP-komiteen»: komiteen nevnt i artikkel 9 og 10 i direktiv 90/387/EØF,

— «den nasjonale tilsynsmyndighet»: organet omhandlet i artikkel 5a i direktiv 90/387/EØF.

3. For dette direktivs formål skal en operatør anses å ha betydelig markedsinnflytelse når foretaket har en andel på 25 % eller mer av det relevante marked for leide samband i en medlemsstat. Det relevante marked for leide samband skal vurderes på grunnlag av den eller de typer leide samband som stilles til rådighet i et bestemt geografisk område. Det geografiske området kan omfatte hele eller deler av en medlemsstats territorium.

De nasjonale tilsynsmyndigheter kan bestemme at en operatør med en markedsandel på under 25 % av det relevante markedet for leide samband har betydelig markedsinnflytelse. De kan også bestemme at en operatør med en markedsandel på 25 % eller mer av det relevante markedet for leide samband ikke har betydelig markedsinnflytelse.

Det skal i begge tilfeller tas hensyn til foretakets evne til å påvirke markedsvilkårene, dets omsetning i forhold til markedets størrelse, dets tilgang på økonomiske midler og dets erfaring med å tilby produkter og tjenester på markedet.

(*) EFT L 295 av 29.10.1991, s. 23.»

- 4) I artikkel 3 gjøres følgende endringer:
- a) I nr. 1 erstattes andre periode med følgende:
- «Endringer i eksisterende tilbud og opplysninger om nye tilbud skal offentliggjøres så snart som mulig. Den nasjonale tilsynsmyndighet kan fastsette en egnet frist for offentliggjøringen.»
- b) Nr. 3 oppheves.
- 5) I artikkel 4 skal annet strekpunkt første ledd lyde:
- «— typisk leveringstid, som er det tidsrom som løper fra datoen da en bruker avgav endelig bestilling på et leid samband, til 95 % av alle leide samband av samme type er blitt tilkoplek for kundene.»
- 6) I artikkel 6 gjøres følgende endringer:
- a) Nr. 1 skal lyde:
- «1. Medlemsstatene skal ved begrensninger på tilgang til og bruk av leide samband i samsvar med fellesskapsretten sikre at disse begrensninger er pålagt av den nasjonale tilsynsmyndighet gjennom lov, forskrift eller enkeltvedtak.
- Det skal ikke innføres eller opprettholdes tekniske restriksjoner på samtrafikk mellom leide samband innbyrdes eller samtrafikk mellom leide samband og offentlige telenett.»
- b) Nr. 3 bokstav a) annet skal ledd lyde:
- «En nødssituasjon betyr i denne sammenheng et eksepsjonelt tilfelle av force majeure, f.eks. ekstreme værforhold, jordskjelv, oversvømmelse, lynnedslag eller brann.»
- c) Nr. 4 og fotnote 1 erstattes med følgende tekst:
- «Tilgangsvilkårene for terminalutstyr skal anses for oppfylt når terminalutstyret oppfyller godkjenningssvilkårene som er fastsatt for tilkopling til nett-termineringspunktet for den aktuelle type leid samband, i samsvar med direktiv 91/263/EØF^(*) eller 93/97/EØF^(**).
- «2a. Under hensyn til etterspørselen på markedet og utviklingen på standardiseringsområdet skal medlemsstatene oppfordre til at de øvrige typer leide samband angitt i vedlegg III blir stilt til rådighet.»
- b) Nr. 3 skal lyde:
- «3. De endringer som er nødvendige for å tilpasse vedlegg II og III til ny teknisk utvikling og endring i markedets etterspørsel, herunder eventuelt fjerning av visse typer leide samband fra vedleggene, skal vedtas av Kommisjonen etter framgangsmåten fastsatt i artikkel 10 i direktiv 90/387/EØF, under hensyn til utviklingen av de nasjonale telenett.»
- 8) Artikkel 8 nr. 2 skal lyde:
- «2. Den nasjonale tilsynsmyndighet skal sikre at operatørene utpekt i samsvar med artikkel 11 nr. 1 bokstav a) overholder prinsippet om likebehandling når de stiller til rådighet leide samband. Disse operatørene skal anvende tilsvarende vilkår under tilsvarende omstendigheter overfor operatører som yter tilsvarende tjenester, og skal stille leide samband til rådighet for andre på samme vilkår og med samme kvalitet som de stilles til rådighet for deres egne tjenester, deres datterforetaks tjenester eller deres partnere.»
- 9) Artikkel 9 oppheves.
- 10) I artikkel 10 gjøres følgende endringer:
- a) Nr. 1 bokstav a) skal lyde:
- «a) takstene for leide samband skal være uavhengige av brukerens anvendelse av de leide samband, med forbehold for prinsippet om likebehandling omhandlet i artikkel 8 nr. 2,»
- b) Nr. 2 bokstav b) iii) skal lyde:
- «iii) dersom verken et direkte eller indirekte grunnlag for kostnadsfordeling kan finnes, skal kostnadskategorien fordeles på grunnlag av en generell fordelingsnøkkel som beregnes ved å benytte forholdet mellom alle utgifter som direkte henføres til eller fordeles på leide samband på den ene side, og de utgifter som fordeles på andre tjenester på den annen side,»
- 7) I artikkel 7 gjøres følgende endringer:
- a) Nytt nr. 2a skal lyde:

(*) EFT L 128 av 23.5.1991, s. 1.

(**) EFT L 290 av 24.11.1993, s. 1.»

c) Nytt nr. 4 skal lyde:

«4. Den nasjonale tilsynsmyndighet skal ikke anvende kravene i nr. 1 når en operatør ikke har betydelig markedsinnflytelse med hensyn til et særskilt tilbud om leide samband i et bestemt geografisk område.

Den nasjonale tilsynsmyndighet kan beslutte ikke å anvende kravene i nr. 1 i et bestemt geografisk område når det er godtgjort at det er effektiv konkurranse på det relevante markedet for leide samband, noe som framgår av at takstene allerede oppfyller disse kravene.»

11) I artikkel 11 gjøres følgende endringer:

a) Nr. 1 skal lyde:

«1. Medlemsstatene skal underrette Kommissjonen om den eller de nasjonale tilsynsmyndigheter som har ansvar for å utføre oppgavene fastsatt i dette direktiv.

De skal straks underrette Kommissjonen om enhver endring i forbindelse med sine nasjonale tilsynsmyndigheter.»

b) Nytt nr. 1a skal lyde:

«1a. De nasjonale tilsynsmyndigheter skal meddele Kommissjonen navnene på de operatører som stiller til rådighet leide samband, og som skal oppfylle kravene i dette direktiv. Meddelelsen skal eventuelt omfatte hvilke typer leide samband hver organisasjon er pålagt å stille til rådighet i hvert geografisk område for å etterkomme artikkel 1, samt alle tilfeller der artikkel 10 nr. 1 ikke har fått anvendelse i henhold til artikkel 10 nr. 4.»

c) Nr. 2 annet ledd skal lyde:

«Den nasjonale tilsynsmyndighet skal ha tilgjengelig og på anmodning framlegge for Kommissjonen opplysninger om tilfeller der det er lagt restriksjoner på tilgangen til eller bruken av leide samband, samt opplysninger om de tiltak som er truffet, herunder begrunnelsen for disse.»

12) Artikkel 14 skal lyde:

«Artikkel 14

Rapport

Kommissjonen skal undersøke og for Europaparlamentet og Rådet framlegge rapport om anvendelsen av dette direktiv, første gang innen 31. desember 1999. Rapporten skal bygge på bl.a. de opplysninger som medlemsstatene oversender Kommissjonen og ONP-komiteen. Rapporten skal omfatte en vurdering av behovet for fortsatt anvendelse av dette direktiv, under hensyn til utviklingen mot et marked med fullt utviklede konkurranseforhold. Når det er nødvendig, skal det i rapporten vurderes hvilke bestemmelser i dette direktiv som bør tilpasses i lys av utviklingen på markedet. Det kan i rapporten foreslås ytterligere tiltak for å oppfylle dette direktivs mål.»

13) I vedlegg I gjøres følgende endringer:

a) Fotnote 1 skal lyde:

«EFT L 109 av 26.4.1983, s. 8. Direktivet sist endret ved europaparlaments- og rådsdirektiv 94/10/EF (EFT L 100 av 19.4.1994, s. 30).»

b) I avsnitt D oppheves nr. 1, 2, 3, 5 og 6.

c) Avsnitt E skal lyde:

«E. Vilkår for tilkopling av terminalutstyr

Opplysninger om tilkoplingsvilkårene skal omfatte en fullstendig oversikt over de krav som i samsvar med direktiv 91/263/EØF eller 93/97/EØF må oppfylles av terminalutstyr som skal tilkoples det aktuelle leide samband.»

14) Vedlegg II til dette direktiv skal tilføyes som vedlegg III.

Artikkel 3**Innarbeiding i nasjonal lovgivning**

1. Medlemsstatene skal sette i kraft de lover og forskrifter som er nødvendige for å etterkomme dette direktiv, innen 31. desember 1997. De skal umiddelbart underrette Kommissjonen om dette.

Disse tiltakene skal, når de vedtas av medlemsstatene, inneholde en henvisning til dette direktiv, eller det skal vises til direktivet når de kunngjøres. Nærmere regler for henvisningen fastsettes av medlemsstatene.

2. Medlemsstatene skal oversende Kommisjonen teksten til de viktigste internrettslige bestemmelser som de vedtar på det området dette direktiv omhandler.

Artikkel 4

Ikrafttredelse

Dette direktiv trer i kraft den 20. dag etter at det er kunngjort i *De Europeiske Fellesskaps Tidende*.

Artikkel 5

Adressater

Dette direktiv er rettet til medlemsstatene.

Utferdiget i Brussel, 6. oktober 1997.

For Europaparlamentet

J. M. GIL-ROBLES

President

For Rådet

J. POOS

Formann

VEDLEGG I

«VEDLEGG

REFERANSERAMME FOR ANVENDELSEN AV VILKÅR FOR TILGANG TIL ÅPNE TELENETT

Vilkårene for tilgang til åpne telenett som definert i artikkel 2 nr. 8 bør anvendes i samsvar med følgende referanseramme under hensyn til relevante regler i traktaten:

1. Harmoniserte tekniske grensesnitt og/eller nettfunksjoner

Ved utarbeiding av vilkår for tilgang til åpne telenett bør det tas hensyn til følgende retningslinjer når det defineres spesifikasjoner for tekniske grensesnitt og/eller nettfunksjoner:

- når det gjelder eksisterende tjenester og nett, skal eksisterende grensesnittspesifikasjoner anvendes,
- når det gjelder helt nye tjenester eller forbedring av eksisterende tjenester, skal også eksisterende grensesnittspesifikasjoner anvendes i størst mulig utstrekning. Dersom eksisterende grensesnitt ikke er hensiktsmessige, må det spesifiseres en utbedring av dem og/eller utarbeides nye grensesnittspesifikasjoner,
- når det gjelder nett som skal anlegges, men som faller inn under et påbegynt standardiseringsprogram, må det ved utvikling av nye spesifikasjoner for grensesnitt og nettfunksjoner tas hensyn til krav til tilgang til åpne telenett som definert i artikkel 3.

Forslag om tilgang til åpne telenett må så vidt mulig være i samsvar med arbeidet som pågår i de europeiske standardiseringsorganene, særlig ETSI, og må også ta hensyn til arbeidet i internasjonale standardiseringsorganisasjoner, f.eks. ITU-T.

2. Harmoniserte leverings- og bruksvilkår

I leverings- og bruksvilkårene skal det i nødvendig omfang klarlegges vilkår for tilgang til og yting av tjenester.

a) Leveringsvilkårene er de vilkår tjenestene tilbys brukerne på. De kan omfatte:

- typisk leveringsfrist,
- typisk reparasjonsfrist,
- tjenestekvalitet, særlig tilgjengelighet og overføringskvalitet,
- vedlikehold og nettforvaltning.

b) Bruksvilkår er vilkår som gjelder brukerne, f.eks.:

- vilkår for tilgang til nettet,
- vilkår for flerbrukeranvendelse,
- vilkår for vern av personopplysninger og fortrolig kommunikasjon, om nødvendig.

3. Harmoniserte takstprinsipper

Takstprinsippene må være i samsvar med prinsippene i artikkel 3 nr. 1.

Disse prinsippene innebærer særlig at

- takstene må baseres på objektive kriterier og, inntil konkurransen blir så effektiv at prisene for brukerne holdes nede, i prinsippet være kostnadsbaserte, idet det forutsettes at fastsettelse av det aktuelle takstnivået også i framtiden vil falle inn under nasjonal lovgivning og ikke være underlagt vilkårene for tilgang til åpne telenett. Når en operatør ikke lenger har betydelig markedsinnflytelse på det relevante marked, kan vedkommende nasjonale tilsynsmyndighet se bort fra kravet om kostnadsorientering. Et av målene bør være å definere effektive takstprinsipper i hele Fællesskapet, samtidig som hele befolkningen sikres formidling av en grunntjeneste,
- takstene må være oversiktlige og offentliggjøres på en passende måte,
- det i samsvar med traktatens konkurranseregler må fastsettes særskilte takster i tilstrekkelig omfang, når det er teknologisk mulig, for å gi brukerne adgang til å velge mellom de enkelte tjenestealternativene. Særlig må tilleggsfunksjoner innført for å kunne tilby bestemte tilleggstjenester normalt faktureres særskilt i forhold til standardfunksjoner og selve overføringen,
- takstene må ikke virke diskriminerende, men sikre likebehandling, unntatt når det dreier seg om begrensninger som er forenlige med fællesskapsretten.

Enhver avgift for tilgang til nettressurser eller -tjenester må være i samsvar med ovennevnte prinsipper og traktatens konkurranseregler; det må dessuten tas hensyn til prinsippet om en rettferdig fordeling av totalkostnadene ved bruk av ressursene og behovet for et rimelig nivå for kapitalforrentningen og, når det er relevant, finansieringen av universelle tjenester i samsvar med direktivet om samtrafikk^(*).

Det kan innføres differensierte takster, særlig for å ta hensyn til ekstra stor trafikk i trafikksterke perioder og mangel på trafikk i trafikksvake perioder, forutsatt at takstforskjellene kan begrunnes i forretningsmessige hensyn og ikke er i strid med ovennevnte prinsipper.

4. Harmonisert framgangsmåte i forbindelse med numre/adresser/navn

Nummer-/adresse- og i enkelte tilfeller navnesystemer gir mulighet til å velge ett eller flere bestemmelsessteder eller til å velge en tjeneste, en tjenesteyter eller en nettoperatør.

Det er derfor viktig å følge en harmonisert framgangsmåte i forbindelse med nummer-/adressesystemer og eventuelt navnesystemer for å sikre samtrafikk mellom sluttbrukere i hele Europa og samtrafikkevne mellom tjenester. Dessuten bør tildelingen av numre/adresser/navn være rettferdig og forholdsmessig samt oppfylle kravet om lik tilgang.

For å nå dette mål må det sikres at

- passende serier av numre og adresser, prefikser og kortnumre samt eventuelt navn stilles til rådighet for alle offentlige teletjenester etter harmoniserte prinsipper,
- nasjonale standpunkter i internasjonale organisasjoner og fora der det treffes beslutninger om nummer-/adresse-/navnesystemer, samordnes under hensyn til den mulige framtidige utvikling på dette område på europeisk plan,
- de aktuelle nasjonale nummer-/adresse-/navneplanene på teleområdet er underlagt tilsyn av en nasjonal tilsynsmyndighet for å garantere uavhengighet av operatører som stiller til rådighet telenett og offentlig tilgjengelige teletjenester,

(*) Europaparlaments- og rådsdirektiv 97/33/EF av 30. juni 1997 om samtrafikk på området telekommunikasjon med henblikk på å sikre en universell tjeneste og samtrafikkevne ved anvendelse av prinsippene om tilgang til åpne telenett (ONP) (EFT L 199 av 26.7.1997, s. 32).

- det effektivt innføres nummeroverførbarhet for å fjerne enhver hindring for brukernes frie valg av leverandører,
- framgangsmåtene for tildeling av de enkelte numre/adresser/navn, prefikser og kortnumre og/eller adresse-/nummerserier er oversiktlige, upartiske og gjennomføres til rett tid, samt at tildelingen skjer på en objektiv og åpen måte, uten forskjellsbehandling og under hensyn til forholdsmessighetsprinsippet,
- de nasjonale tilsynsmyndigheter gis mulighet til å fastlegge vilkår for anvendelsen av bestemte prefikser eller kortnumre i nummer-/adresseplanene, særlig der disse benyttes til tjenester av allmenn samfunnsmessig interesse (f.eks. nummeropplysning og nødmeldingstjenester) eller for å sikre lik tilgang.

5. **Tilgang til frekvenser**

Medlemsstatene skal sikre at det stilles til rådighet frekvenser for teletjenester i samsvar med fellesskapsretten. Tilgang til frekvensene, som gis i form av lisenser eller andre tillatelser, skal være i samsvar med rådsresolusjon av 19. november 1992 om Fællesskapets gjennomføring av beslutninger vedtatt av Den europeiske komité for radiokommunikasjon^(*).

(*) EFT C 318 av 4.12.1992, s. 1.»

VEDLEGG II

«VEDLEGG III

**DEFINISJON AV LEIDE SAMBAND SOM STILLES TIL RÅDIGHET PÅ OPPFORDRING
FRA MEDLEMSSTATENE I HENHOLD TIL ARTIKKEL 7 NR. 2a**

Type leid samband	Tekniske egenskaper	
	Spesifikasjoner av grensesnitt	Spesifikasjoner av tilkopling og ytelse
34 368 kbit/s digital, strukturert	ETS 300 686(*)	ETS 300 687(*)
34 368 kbit/s digital, ustrukturert	ETS 300 686(*)	ETS 300 687(*)
139 264 kbit/s digital, strukturert	ETS 300 686(*)	ETS 300 688(*)
139 264 kbit/s digital, ustrukturert	ETS 300 686(*)	ETS 300 688(*)
155 Mbit/s digital (STM-1)(**)	basert på ITU-T G.708	basert på ITU-T G.708

(*) Disse standarder er fremdeles under utarbeiding i ETSI.

(**) ETSI er blitt anmodet om å arbeide videre med standarder for SDH VC-basert digital båndbredde til leid samband.»

Erklæring fra Kommisjonen

Kommisjonen erklærer at den i forbindelse med kontrollen av at telekommunikasjonsdirektivene innarbeides fullt ut og til rett tid i nasjonal lovgivning, vil være særlig omhyggelig med å sikre at de ordningene medlemsstatene innfører for kostnadsberegning og finansiering av universelle tjenester, ikke begrenser adgangen til de relevante markeder.

EØS-KOMITEENS BESLUTNING**98/EØS/48/11****nr. 32/98
av 30. april 1998****om endring av EØS-avtalens vedlegg XIII (Transport)****EØS-KOMITEEN HAR -**

under henvisning til avtalen om Det europeiske økonomiske samarbeidsområde, justert ved protokollen om justering av avtalen om Det europeiske økonomiske samarbeidsområde, heretter kalt avtalen, særlig artikkel 98, og

ut fra følgende betraktninger:

Avtalens vedlegg XIII er endret ved EØS-komiteens beslutning nr. 23/97 av 30. april 1997⁽¹⁾.

Kommisjonsforordning (EF) nr. 2433/97 av 8. desember 1997 om endring av forordning (EØF) nr. 1102/89 om fastsettelse av visse tiltak for å gjennomføre rådsforordning (EØF) nr. 1101/89 om strukturell sanering av fart på innlands vannveier⁽²⁾ skal innlemmes i avtalen -

BESLUTTET FØLGENDE:**Artikkel 1**

I avtalens vedlegg XIII nr. 45 (kommisjonsforordning (EØF) nr. 1102/89) skal nytt strekpunkt lyde:

“- **397 R 2433:** Kommisjonsforordning (EF) nr. 2433/97 av 8. desember 1997 (EFT nr. L 337 av 9.12.1997, s. 10).”

Artikkel 2

Teksten til kommisjonsforordning (EF) nr. 2433/97 på islandsk og norsk, som er vedlagt de respektive språkversjoner av denne beslutning, har samme gyldighet.

Artikkel 3

Denne beslutning trer i kraft 1. mai 1998, forutsatt at EØS-komiteen har mottatt alle meddelelser i henhold til avtalens artikkel 103 nr. 1.

Artikkel 4

Denne beslutning skal kunngjøres i EØS-avdelingen av og EØS-tillegget til De Europeiske Fellesskaps Tidende.

Utferdiget i Brussel, 30. april 1998.

For EØS-komiteen

Formann

F. Barbato

⁽¹⁾ EFT nr. L 242 av 4.9.1997, s. 70, og EØS-tillegget til EF-tidende nr. 37 av 4.9.1997, s. 30.

⁽²⁾ EFT nr. L 337 av 9.12.1997, s. 10.